

DOLŇÁČIK

ZŠ Obchodná 5, Sečovce

2014/2015

Tretie vydanie

ROČNÍK: 19.

Vychádza občasne

Obsah

Poznávame Poľsko	s. 3
Po stopách druhej svetovej vojny	s. 4
Výlet do Viedne	s. 6
Ako zvládnuť horúce letné dni	s. 6
Výsledky súťaží a olympiád	s. 8
Slovenský deň	s. 8
Jazyková poradňa	s. 10
Športové udalosti	s. 10
Vlastná tvorba	s. 11
Zasmejme sa	s. 15

Redakčná rada : Šéfredaktor – Korytko D., **Redakčná rada:** predseda – Varga

B. **Členovia:** Ďuricová K., Komjaty, M.

Vydáva: ZŠ Obchodná 5, Sečovce ako občasník

Pedagogický dozor: Mgr. I. Ujhelyiová

Poznávame Poľsko

Predposledný májový týždeň sme sa my, žiaci II. stupňa, vybrali na výlet do Poľska. Cieľom exkurzie bolo priblížiť nám históriu nielen cez učebnice a knihy, ale priniesť možnosť „dotknúť“ sa jej. Naplánovaná bola návšteva koncentračného tábora v Oswienčime, soľnej bane Wieliczka a mesta Krakow.

Zo Slovenska sme odišli v ranných hodinách a do Poľska sme

prišli okolo poludnia. Prvý deň sme absolvovali prehliadku Oswienčimu a Birkenau so slovenským sprievodcom. Prehliadka rozsiahleho areálu trvala zhruba 3 a pol hodiny. Po skončení prehliadky sme sa presunuli do Krakova. Nasledujúci deň sme navštívili centrum mesta, Wawel – kráľovský zámok i mnoho iných pamiatok. Posledný deň našej trojdňovej exkurzie sme zišli zhruba 100 metrov pod zem, kde sme navštívili soľnú baňu Wieliczka. Hodinový pobyt v nej údajne vynahradí týždňový pobyt pri mori. Našu cestu

Poľskom sme ukončili návštevu tradičného poľského trhu v Zakopanom. Na Slovensko sme sa vrátili plní dojmov, zážitkov a opäť o niečo bohatší. Ďakujeme aj učiteľom, ktorí to s nami vydržali a sprostredkovali nám stretnutie s históriou. (M. Komjaty, IX. A)

Kráľovský zámok Wawel

Po stopách druhej svetovej vojny

12. mája sa žiaci a učitelia ZŠ Obchodnej 5 zúčastnili úctyhodnej akcie pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny.

Témou tejto školskej akcie bola pocta padlým sovietskym vojakom počas 2. svetovej vojny. Konala sa na sovietskom cintoríne v Michalovciach. Po príchode do areálu cintorína sa p. učiteľka Novýkmecová so žiakom Dávidom Serbinčíkom zhostili prednášky, ktorá zaujala aj menej zainteresovaných žiakov.

Prednáška bola o padlých vojakoch, rovnošatách, zbraniach a obetiach, ktoré museli vojaci priniesť pre dnešný mier.

„Bol to zvláštny pocit obliecť si rovnošatu sovietskeho vojaka. Nikto z nás si asi nevie ani predstaviť, ako sa cítili...“, povedal Dávid, ktorý pomáhal s prednáškou.

Po nej sa žiaci s učiteľmi presunuli k pomníku, kde si uctili padlých vojakov položením kvetov, aj na hrob neznámeho mladého vojaka. Sprievodnou akciou bolo čistenie náhrobkov vojakov. Na cintoríne sú ich pochované tisíce, no pomníkov tam bolo možno sto. Je to smutné, mnohí mladí muži sú pochovaní tak ďaleko od svojho domova,“ zamýšľala sa Nikola.

„Som rada, že som mohla trošku prispieť k zveľadeniu tohto miesta. Až teraz si uvedomujem, aké dôsledky mala vojna na ľudí,“ povedala Katka.

Stále platí, že raz vidieť je lepšie ako stokrát počuť. Veríme, že takouto zážitkovou formou zanechajú dejiny v našich žiakoch stopy a všetci si uvedomia, aké podstatné sú dobré medziľudské vzťahy.

(Mgr. I. Ujhelyiová)

Výl et do Vie dne

Tradí
cia
spozn
ávaní
a
veľký
ch
európ
skych
miest'
pokra

čovala aj v tomto školskom roku. Pani učiteľka Ihnátová rozhodla, vybavila a išlo sa do Viedne.

Vycestovali sme v noci 5. júna. Prvý deň sme mali možnosť obdivovať zámok Belvedere, v ktorom bola vyhlásená nezávislosť Rakúska.

Žiaci si pozreli Hofburg, kde v minulosti sídlila rodina Habsburgovcov.

V rámci osobného voľna sme si pozreli Štefanov dóm, Sisi múzeum a nakúpili sme si suveníry v centre Viedne.

Druhý deň nás čakal zámok Schonbrun a jeho krásne záhrady, je to najnavštevovanejšia pamätihodnosť hlavného mesta.

Nohy sme si po dvoch dňoch síce necítili, ale každý kto sa exkurzie zúčastnil určite potvrdí, že to stálo za to. (Mgr. A. Zahradníková)

Ako zvládnuť horúce letné dni

Prinášajú so sebou energiu, ale i nadmerné potenie a nutnosť starať sa o pokožku. Ako prispôsobiť organizmus novým podmienkam?

Chráňte pokožku

Pigment - je farbivo zodpovedajúce okrem iného aj za sfarbenie kože. Jeho množstvo podmieňuje farbu kože. **Mnohí odborníci upozorňujú, že opaľovať by sme sa mali postupne.** Veľmi dôležité je počas slnečných dní využívať opaľovacie spreje či krémy. Chráňme tak svoju pokožku pred spálením.

Starostlivosť a opaľovanie

- predtým, než začnete pokožku vystavovať slnku, aspoň tri týždne by ste mali užívať **betakarotén** (mrkva, paradajky, špenát, petržlenová vňať, hrach, jahody),

- **s opaľovaním to nepreháňajte**, čas strávený na slnku predĺžujte pozvoľna počas niekoľkých dní

- vyvarujte sa opaľovaniu **medzi 11. až 15. hodinou**, keď je žiarenie najsilnejšie,

- **pozor na deti** - bábätká do 6 mesiacov by nemali byť priamemu žiareniu vystavené vôbec, ciele opaľovanie nie je vhodné pre deti do 3 rokov, na ich ochranu používajte špeciálne prípravky na detskú pleť ,

- používajte **prípravky na pery**, pretože pokožke pier chýba pigment, a preto sa musia chrániť intenzívnejšie,

- **vyhýbajte sa alkoholu**, ktorý odvodňuje celý organizmus,

- na miestach, ktoré sú vystavené priamemu slnku, **nepoužívajte parfumy** ani parfumované výrobky, aby nedošlo k alergickej reakcii a neželanej pigmentácii.

Načerpajte energiu

- **pravidelný pohyb** - nemusíte sa hneď vrhnúť na niekoľkokilometrový beh, stačia aj kratšie prechádzky viackrát týždenne - prečistia vám nielen pľúca, ale i myseľ,

- **zlepšenie pitného režimu** - vyhýbajte sa sladeným a sýteným nápojom, no i káve a silným čajom. Ideálne sú čistá voda a nesýtené minerálky.

(www.cas.sk)

Výsledky súťaží a olympiád

Výsledky krajských kôl

Čo vieš o hviezdach? – V tejto súťaži sa **Jakub Popovič** umiestnil na 3. mieste a postúpil na celoslovenské kolo do Hurbanova, v ktorom skončil na peknom 11. mieste. Blahoželáme!

Ivanovi Murínovi ušla účasť na celoslovenskom kole len o vlások, na kraji skončil na **4. mieste**.

Geografická olympiáda

Jakub Popovič, VII. A – 13 . miesto

Dejepisná olympiáda

Dávid Serbinčík, IX. A – 8. miesto

Deň 112 očami detí – výtvarná súťaž

Michal Magyar – VI. A – okresné kolo – 1. miesto

krajské kolo – 3. miesto

V recitačnej súťaži Rozprávkové vretienko postúpila na celoslovenské kolo žiačka III. C triedy **Vanesa Gerdová** a reprezentovala tak našu školu v Bratislave.

Všetkým žiakom srdečne blahoželáme!!!

Zaujímavosti z diania na našej škole

Slovenský deň

5. júna (piatok) sa na našej škole uskutočnil Slovenský deň, ktorý sa za posledné roky stal tradíciou. Tento rok bol spojený s oslavou Dňa detí.

Od rána bol pre nás pripravený program. Najskôr sa nám pri ochutnávke slovenských jedál predstavili speváčky a speváci z druhého stupňa, ktorí nám zaspievali ľudové piesne. Na akordeóne ich sprevádzala pani učiteľka Brecková.

Potom k nám zavítali policajti a hasiči. Policajti ukázali svoje psy a hasiči opäť popolievali naše hlavičky.

Ženy z folklórneho súboru Vehec nám ukázali, ako sa kedysi vyrábalo maslo a priblížili tradičné remeslá.

Žiaci z prvého stupňa zaspievali ľudové piesne. Akordeónový sprievod im robil Dominik Korytko. Na školskom dvore boli pripravené rôzne stanovišťa, ktoré žiakov zabávali aj niečo naučili. Na záver nechýbala bohatá tombola.

Ďakujeme našim chlapcom, ktorí sa postarali o hudbu a ozvučenie a p. učiteľke Puciovej a p. učiteľovi Vaľovskému, ktorí za pomoci šikovných deviatakov pripravili stanovišťa.

(D. Korytko, VIII.A)

Na slovičko

Blížia sa prázdniny a tak sme zisťovali u našich učiteľov:

Ako budete tráviť tieto letné prázdniny?

- p. uč. Hudec – Až na malé výlety po okolí budem toto leto tráviť doma.
- p. uč. Zahradníková – Idem pracovať do Rakúska a trochu si oddýchnem.
- p. uč. Petrovská – Ešte netuším. (smiech)
- p. uč. Trella – Asi doma.
- p. uč. Michalčík – Na malte.

Máte nejaké obľúbené miesto, ktoré by ste radi navštívili?

- p. uč. Hudec – Určite by som chcel navštíviť Škandináviu, Rusko (absolvovať cestu Transibírskou magistrálou) a nejaký šialený výstup na Mount Everest.
- p. uč. Zahradníková – Brazília – Rio počas karnevalu.
- p. uč. Petrovská – Keďže sa bojím lietania, tak iba tu po štátoch severnej a západnej Európy.

p. uč. Trella – Nemám vysnívané miesto.
p. uč. Michalčík – Na Maltu.

(D. Serbinčík, IX. A)

Jazyková poradňa

Doporučiť alebo odporučiť?

V poslednom období sa z propagačných letákov, reklamných nápisov v obchodných domoch či z textu na obaloch niektorých výrobkov čoraz častejšie dozvedáme, že nám „doporučujú“ ten-ktorý tovar. Pod vplyvom reklamnej tlače sa tento chybný výraz rozširuje aj v iných jazykových prejavoch. Sloveso **doporučiť** sa k nám dostalo z českého jazyka. V spisovnej slovenčine máme namiesto neho sloveso **odporučiť/odporúčať** (a od neho odvodené slová odporúčanie, odporúčaný) s významom „**navrhnúť, poradiť, ponúknuť, propagovať, robiť reklamu**“.

Prídavné meno *doporučený* a príslovka *doporučene* majú v slovenčine iba jeden presne vymedzený význam: „**(na pošte) podávaný aj prijímaný na potvrdenie**“ (*doporučený list, podať balík doporučene*).

Slovo odporučiť nemožno v jazykových prejavoch nahrádzať slovom doporučiť, keďže nepatrí do slovnej zásoby spisovnej slovenčiny. Preto píšme a hovorme: odporúčam vám študovať angličtinu...

Chodíme pre chlieb alebo po chlieb?

V jazykovej praxi sa často stretávame s váhaním pri používaní predložiek **pre** a **po**. Z hľadiska jazykovej kultúry sa predložka **pre** nesprávne používa najmä v prípadoch ako: ísť **pre** chlieb, poslať **pre** noviny, ísť **pre** lekára, zohnúť sa **pre** vedro s vodou...

Pri slovesách pohybu je však základnou predložkou, ktorou v spisovnej slovenčine vyjadrujeme účel, resp. cieľ činnosti, predložka **po**. Nie je správne ju nahrádzať predložkou **pre**, ktorá je základnou predložkou na vyjadrenie

príčiny. Predložka pre vyjadruje účel len v ustálených spojeniach (napr. chovať pre krásu, pre kožušinu, poistiť pre prípad poistenia), medzi ktoré uvedené príklady nepatria.

Správne sú teda vyjadrenia: ísť po chlieb, poslať po noviny, ísť po lekára, zohnúť sa po vedro s vodou...

Obchodná žije športom

Všetci vieme, že na Obchodnej máme veľmi šikovných žiakov aj v oblasti športu. Ponúkame vám posledné výsledky v športových súťažiach v tomto školskom roku.

Atletika – dievčatá – obvodové kolo – 1. miesto.

Basketbal – dievčatá – postup na krajské kolo.

Poddargovské hry

Dievčatá sa v atletike umiestnili na 3. mieste, v hádzanej na 1. mieste. Celkovo skončili tretie.

Na bicykli bezpečne

Katka Serbinová a Marek Tkáčik zo VI. B triedy nás veľmi úspešne reprezentovali v dopravnej súťaži **Na bicykli bezpečne**. Najprv postúpili na krajské kolo a príjemne nás prekvapili. Na celoslovenskom kole v Liptovskom Mikuláši skončili na **1. MIESTE**.

Srdečne blahoželáme!!!

Tvorba z nášho srdiečka

O ružovej ovečke

Kdesi ďaleko praďaleko bola jedna farma. Farma bola plná všakovakých druhov zvieratiek. Od kravičiek, mačičiek cez sliepočky a kozičky. Ale najviac tu bolo ovečiek. Celé stádo sa dnes zišlo, aby videlo nový prírastok do rodiny.

A tak sa aj stalo. Narodila sa nová ovečka – Rose.

Keď ju však ukázali na dvore, všetky ostatné ovce len híkali. Rose nebola obyčajná ovečka, bola celá ružová. „Je ružová“, zhíkol baran, „to nie je možné!“ „Ružová ovca, to som jakživ nevidel!“ Nastal šum, ktorý vzápätí ustal. Prišiel Zuban- najstarší a najmúdrejší baran v stáde.

„Ovečky moje, upokojte sa. Narodila sa nám krásna ovečka, netreba ju odsudzovať!“ Zuban dohovoril, ovce sa rozprchlí.

Na druhý deň si Rose s radosťou vykračovala po lúke. Ostatné ovce sa jej však zďaleka vyhýbali a smiali sa jej. „Ružová ovečka, chichichi! „Si smiešna a škaredá,“ povedala najbelšia ovca v stáde a česala si svoju žiarivú srst’.

„Češem sa, lebo chcem vyhrať súťaž krásy!“

„Súťaž krásy?“ čudovala sa Rose.

„Ale ty sa nemusíš snažiť, keď sa ukážeš, všetci ťa vysmejú!“ Zvolala biela ovca.

Smutná ružová ovečka sklonila zrak a s plačom odišla do lesa. Po chvíli však stretla múdreho Zubana.

„Rose, prečo plačeš? opýtal sa. Ovečka však len nečujne povzdychla. „Och, Zuban, plačem, pretože som škaredá a nikto ma nemá rád.“

„Ale to nie je pravda, ovečka moja malá, si rovnako krásna ako iné ovečky v stáde. Len sa ti smejú, pretože si iná, nepoznajú ťa zvnútra. Tvoje srdce je dôležitejšie ako výzor.“

Ovečka sa usmiala a naradostená vyšla z lesa rozhodnutá, že to ostatným ovciam na súťaži krásy ukáže. Ako šiel čas, ovečky sa zbíhali pri koryte a stavali sa do radu. Súťaž mala dve kolá. Prvé – talentové. Išla prvá ovca. Ukázala aká je šikovná a usmievavá. Ďalšia vedela zaplietať vrkôčiky a pokračovali ďalšie. Napokon prišiel rad na Rose. Keď celá farma uvidela Rose, začali sa jej smiať, ale ju to neodradilo. Nadýchla sa zhlboka a začala recitovať svoju vlastnú báseň.

*Ahojte ovečky
aj milé mamičky.
Je tu súťaž krásy,
pýtate sa asi,
prečo je tu ovca škaredá?
Spýtajte sa deda Vševeda.
On jediný vie,
čo srdce nám povie.
Že mám inú farbu hrivy?*

*Že sa mi uško trochu kriví?
Možno nepatrím medzi krásky,
ale srdiečko mám plné lásky.
Záleží na každom z vás,
či počúvnete srdca hlas.*

Celá farma tleskala a zvieratká sa radovali. Napokon predstúpila najbelšia ovečka a povedala: „Prepáč, Rose, že som bola taká hlúpa a odsudzovala ťa len kvôli farbe tvojej srsti. Teraz už viem, že na výzore nezáleží, ale záleží na tom, aká si vo vnútri. A ty Rose si najkrajšia ovečka z nás, pretože máš najkrajšie srdiečko. Menujem ťa kráľovnou krásy.“ Rose sa radovala a objala bielu ovečku. Všetci na farme sa radovali a Zuban bol rád, že si ovečky uvedomili, na čom naozaj záleží.

(Daniel Szarkozy, VIII. C)

Strach

Celý život sa bojím,
že stratím ľudí, na ktorých mi záleží.
No občas mi napadne myšlienka,
či je niekto, kto sa bojí že stratí mňa...

Komu má na mne záležať?
Rodičom, priateľom,
skutočnej či platonickej
láske...

Chcem cítiť pohľad,
ktorý povie všetko,
počuť hlas,
ktorý tak zbožňujem.

Potrebujem vedieť,
že je niekto,
komu budem chýbať,
komu na mne záleží.

(Anonym)

Cesta

Kráčam do neznáma cestou svojou,
nie vždy vykročím správnou nohou.
Za úspechom je drina ťažká,
teraz letím vzduchom ako vážka.

Padám na dno stále dookola,
ako vstať ťa nenaučí škola.
Musíš to vedieť sám,
nad tým ako zvíťaziť si hlavu lám.

Koľkokrát som to chcela vzdať,
svet na mňa kričal: Za svoje chyby plať!
Nevzdala som sa, stále idem vpred,
aj keď to nie je ako sladký med.

Už nikdy na dno nepadnem,
s priateľmi to hravo zvládnem.
Takže čo k tomu povedať?
Musíš veriť, trpieť, bojovať a odpúšťať

(Sofia Košková, VII. B)

Psík spisovateľ

Kde bolo tam bolo, bol raz jeden spisovateľ a ten spisovateľ napísal rozprávku o Jankovi Hraškovi.

Onedlho už bola ilustrovaná, ale Janko Hraško povedal: „Prečo ste ma namaľovali tak strašne?“

Spisovateľ mu odvetil: „Lebo si takto nejako vyzeral.“

Janko Hraško sa nesmierne urazil a hneď na to odvetil: „Tak radšej odídem z rozprávky.“

Z rozprávky už neostalo skoro nič, okrem tohto: Kde bolo tam bolo, kde sa piesok lial a voda sypala žil jeden starček so starenkou. Starenka nemala deti, a tak si jedného dňa, keď preberala hrach povedala: „Oj, keby som mala aspoň...“ a zazvonil zvonec a rozprávky je koniec. Pán spisovateľ ostal smutný, lebo mal peknú rozprávku, ale zle mu ju ilustrovali, a tak vlastne nemal nič.

O dva roky napísal rozprávku o Červenej Čiapočke. Chúďa Červená Čiapočka nestihla si ani v rozprávke zvyknúť a už ju čosi zožralo, stihla len zakričať: „Pomóce!!!“ Pán spisovateľ sa nazlostil a roztrhol celú celučičkú rozprávku a odhodil svoju fantáziu na chodník. Práve vtedy išiel okolo psík Hefko, na

ktorého tá smutná fantázia preliezla. Psík začal maľovať po chodníku. Deťom sa tie kresby veľmi páčili, preto naučili psíka písať a čítať. Psík začal písať rozprávku o kamarátoch z lesnej čistinky, znela asi takto: Kde bolo tam bolo, bol raz jeden vetriček, nebeský braček a ten vetrik bol poštár. Nosil listy od veveričky k Červenej Čiapočke, od Červenej Čiapočky k zajačikovi, od zajačika k babičke, od babičky k vlkovi, od vlka k Šípkovej Ruženke, od Šípkovej Ruženky k Nastenke, od Nastenky k mame koze, od mamy kozy k Rudkovi a naopak. Raz sa mu list zachytil v kríku, nemohol ho vytiahnuť, tak mu prišla na pomoc veverička, ktorá ho vytiahla z kríka. Jednej zimy veľmi mrzlo a snežilo. Veveričke zamrzli dvere na domčeku, musela počkať kým si to nevšimol vetrik a ten zavolať ostatné zvieratká. Tie prišli pomáhať. Vetrik sa nadýchol a chcel odfúknuť mraky so snehom. Zvieratká vedeli, že veveričke neostáva veľa života o hlade. No vtom prišiel jeden krásny a silný veveričiak Hoppy. Ten so svojimi ostrými zubami vyslobodil veveričku. Psíkovi sa páčila rozprávka a stal sa najlepším spisovateľom tých čias. Psík Hefko venuje rozprávku všetkým deťom!!!

(Mária Remenická, VI. C)

Zasmejme sa

Zo školských lavíc

Pani učiteľka sa pýta žiaka:
Ako sa volajú obyvatelia Kréty ?
Žiak odpovedá: kreténi

Bráni sa žiak pri tabuli:

- Ved' som ten trojuholník ABCD narysoval správne!

Učiteľka sa pýta žiaka:

- Koľko rokov má dnes človek, ktorý sa narodil v roku 1964?

- Muž či žena?

Učiteľka hovorí žiakom:

- Utvorte vetu so slovom Yeti.

Učiteľka hovorí žiakom: „Povedzte vetu, v ktorej použijete slovo Yeti.“

Marienka:

- Yeti je veľký snežný muž.

Janko:

- Yeti žije v horách.

Móric:

- Yeti zima?

Muža uštipol komár. Chytil ho, ale potom zase pustil.

Manželka sa ho pýta: "Prečo si ho nezabil?"

"Vari môžem, keď mu v žilách koluje moja krv?"

-Pani vodička, dostanete pokutu za prekročenie povolenej rýchlosti!

Preľaknutá vodička si vydýchne:

-To som rada, že dostanem, už som sa bála, že budem musieť zaplatiť.

(D. Korytko, VIII. A)

Blíži sa koniec školského roku a všetci sa tešíme na prázdniny. Celá redakcia Dolňáčka praje učiteľom a žiakom veľa príjemných chvíľ, pekných zážitkov a šťastný návrat v septembri.

ULIEVACÍ KUPÓN	
Meno a Priezvisko:	Trieda: Podpis učiteľa:
Dátum:	Pečiatka školy
■	

Nezabudnite, že kupón platí len opečiatkovaný!!!